

เจอบ่อยมาก จนไม่แน่ใจว่าหมายความว่าอะไรกันแน่

**ว่าด้วย 'hate speech'
และ 'fake news'**

@bact

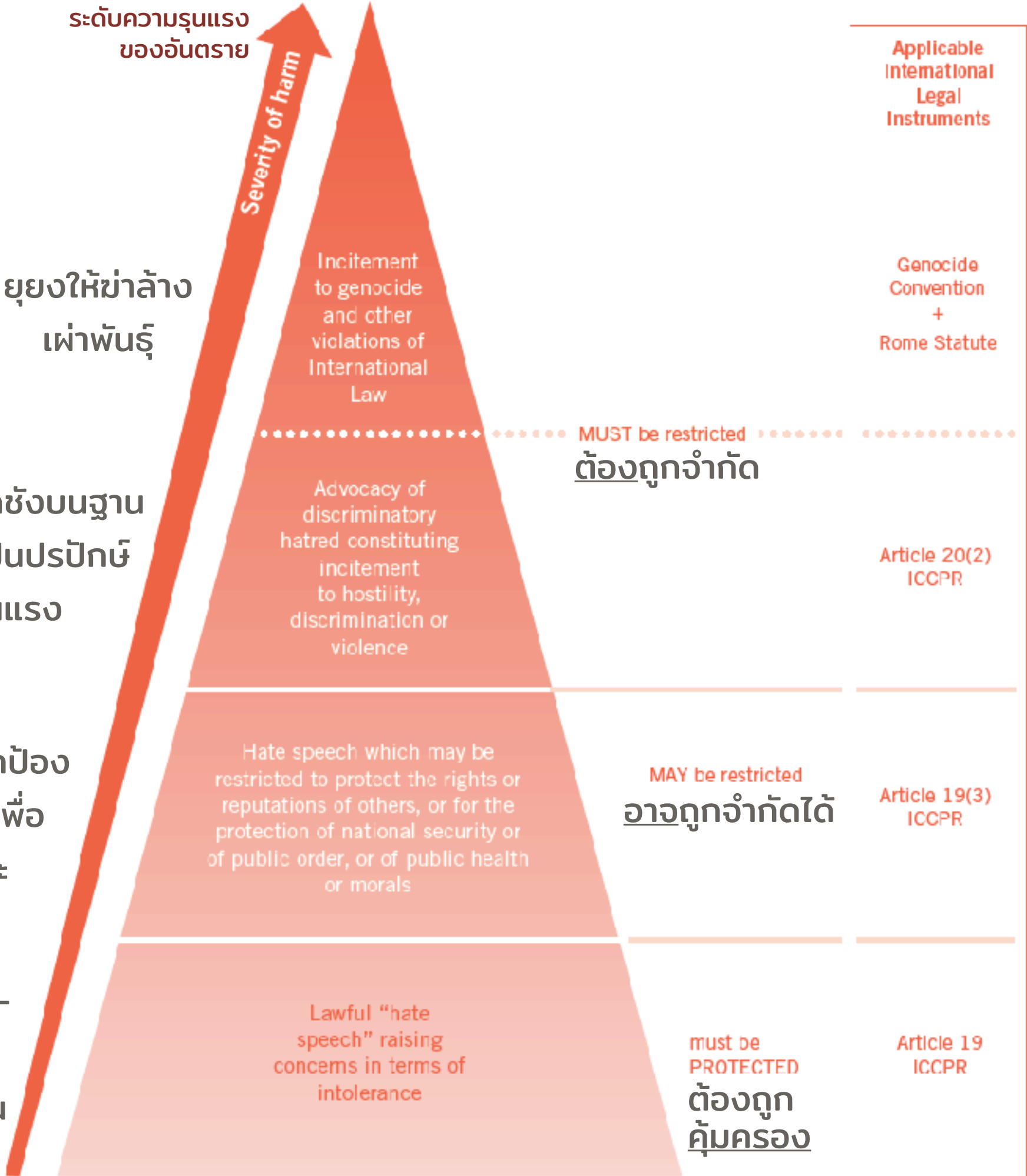
พื้ระมิด
ของ
“ปะระกุษวาจา”

‘Hate Speech’ Explained:
A Toolkit – Article 19

รณรงค์สง่เสริมให้เกิดความเกลียดชังบนฐาน
ของการแบ่งแยกและนำไปสู่การเป็นปรัภคิ
การเลือกปฏิบัติ หรือความรุนแรง

ปะระกุษวาจาที่อาจถูกจำกัดเพื่อปกป้อง
สิทธิหรือชื่อเสียงของผู้อื่นหรือเพื่อ
ความปลอดภัยของสาธารณะ

“ปะระกุษวาจา” ที่ชอบด้วยกฎหมาย –
คำพูดที่น่าเป็นห่วงว่าอาจทำให้หมด
ความพยายามจะอดทนเข้าใจต่อกัน

เสรีภาพขั้นพื้นฐาน

- ❖ เสรีภาพในการแสดงออก - Freedom of Expression
- ❖ เสรีภาพในการชุมนุม - Freedom of Assembly
- ❖ เสรีภาพในการรวมตัวกันเป็นสมาคม - Freedom of Association
- ❖ สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว - Rights to Privacy

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

- ❖ ICCPR - International Covenant on Civil and Political Rights
- ❖ ไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ*เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540
- ❖ ไทยมีคำแถลงตีความใน 2 ประเด็นคือ
  - ❖ (1) “การใช้สิทธิการกำหนดเจตจำนงตนเอง” นั้นไทยมิให้ตีความว่า อนุญาตหรือสนับสนุนการกระทำใด ๆ ที่จะเป็นการแบ่งแยกดินแดน และ
  - ❖ (2) “การห้ามโฆษณาชวนเชื่อเพื่อสงคราม” นั้นไทยถือว่าไม่รวมถึงสงครามเพื่อป้องกันตนเอง ในกรณีที่ไทยจำเป็นต้องประชาสัมพันธุ์และชักชวนให้ประชาชนรักชาติในกรณีที่ต้องทำสงครามเพื่อป้องกันการรุกรานจากประเทศอื่น

*การที่รัฐหนึ่งซึ่งไม่ได้เข้าร่วมเจรจาและลงนามในสนธิสัญญาแต่แรก ได้ดำเนินการให้ความยินยอมเข้าเป็นภาคีและผูกพันตามสนธิสัญญาที่รัฐอื่นๆ ได้ตกลงก่อนแล้ว

ICCPR ข้อ 19

- ❖ 1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะมีความคิดเห็นโดยปราศจากการแทรกแซง
- ❖ 2. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดทุกประเภท โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน ทั้งนี้ ไม่ว่าด้วยวาจาเป็นลายลักษณ์อักษรหรือการตีพิมพ์ในรูปแบบของศิลปะ หรือโดยอาศัยสื่อ ประการอื่นตามที่ตนเลือก
- ❖ 3. การใช้สิทธิตามที่บัญญัติในวรรค 2 ของข้อนี้ ต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบพิเศษ ควบคู่ไปด้วย การใช้สิทธิดังกล่าวอาจมีข้อจำกัดในบางเรื่อง แต่ทั้งนี้ข้อจำกัดนั้นต้อง บัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นต่อ
  - ❖ (ก) การเคารพในสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น
  - ❖ (ข) การรักษาความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรมของประชาชน

ICCPR ข้อ 20

- ❖ การโฆษณาชวนเชื่อใดๆ เพื่อการสงคราม เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย
- ❖ การสนับสนุนให้เกิดความเกลียดชังในชาติเผ่าพันธุ์หรือศาสนา ซึ่งยั่วยุให้เกิดการเลือกปฏิบัติ การเป็นปฏิปักษ์ หรือการใช้ความรุนแรง เป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมาย

อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ

- ❖ CERD – Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination
- ❖ สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ รับรอง พ.ศ. 2508
- ❖ ไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2546 และมีผลใช้บังคับกับไทยเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2546
  - ❖ ไทยมีคำแถลงตีความทั่วไปว่า รัฐบาลไทยจะไม่ตีความหรือใช้บทบัญญัติใดๆ ที่ปรากฏในอนุสัญญาเป็นพันกรณีเกินกว่ารัฐธรรมนูญและกฎหมายภายในของไทยได้บัญญัติไว้
  - ❖ ไทยมีข้อสงวนต่อข้อ 4 (ขณีนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อถอนข้อสงวนข้อ 4)

“ประทุษวาจา” ตามนิยาม CERD

- ❖ การเผยแพร่ความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเหนือกว่าทางเชื้อชาติ
- ❖ การเผยแพร่ความคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเกลียดชังอันเกิดจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ
- ❖ การช่วยกระตุ้นให้เกิดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ
- ❖ การช่วยกระตุ้นให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อชนเชื้อชาติหนึ่งเชื้อชาติใด

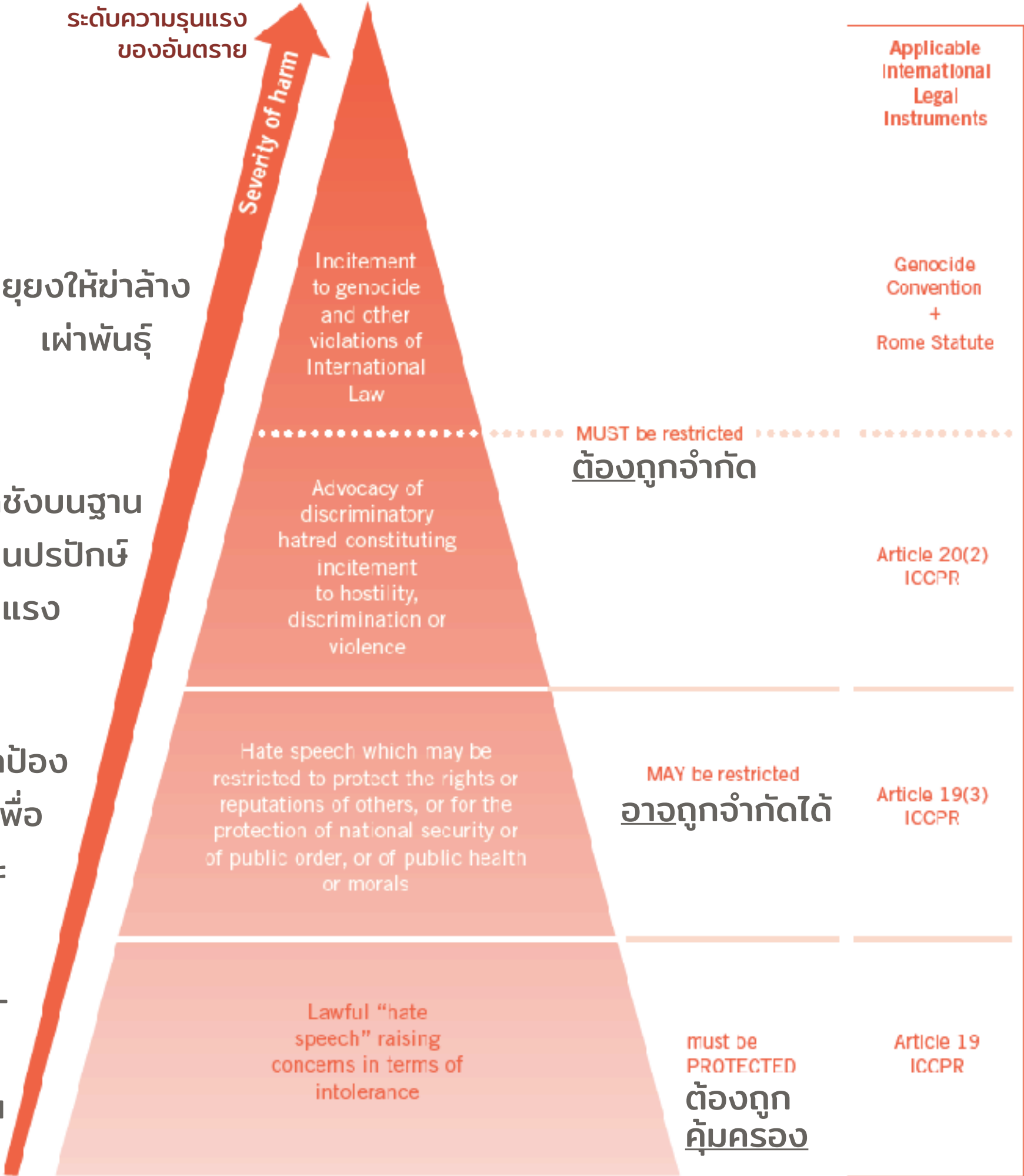
พื้ระมิด
ของ
“ปะระทุษววจา”

‘Hate Speech’ Explained:
A Toolkit – Article 19

รณรงค์สงัเสริมให้เกิดความเกลียดชังบนฐาน
ของการแบ่งแยกและนำไปสู่การเป็นปรัปักษ์
การเลือกปฏิบัติ หรือความรุนแรง

ปะระทุษววจาที่อาจถูกจำกัดเพื่อปกป้อง
สิทธิหรือชื่อเสียงของผู้อื่นหรือเพื่อ
ความปลอดภัยของสาธารณะ

“ปะระทุษววจา” ที่ชอบด้วยกฎหมาย –
คำพูดที่น่าเป็นห่วงว่าอาจทำให้หมด
ความพยายามจะอดทนเข้าใจต่อกัน

---

3 คำถามสำหรับ ‘ประทุษวาจา’ (hate speech)

---

1. เรานิยาม ‘ประทุษวาจา’ ที่อาจถูกจำกัดได้ ว่าอย่างไร และแยกมันออกจากคำพูดที่จะต้องได้รับการคุ้มครองอย่างไร?
2. อะไรคือมาตรการการเชิงบวก ที่รัฐและผู้อื่นสามารถทำได้เพื่อต่อต้าน ‘ประทุษวาจา’?
3. ‘ประทุษวาจา’ ประเภทใด ที่รัฐควรจำกัดและภายใต้สถานการณ์ใด?

ถ้าทุกอย่างเป็น “เฮตสปีช”
ก็ไม่มีอะไรเป็นเฮตสปีชเลย

---

3 คำถามสำหรับ ‘ประทุษวาจา’ (hate speech)

---

1. เรานิยาม ‘ประทุษวาจา’ ที่อาจถูกจำกัดได้ ว่าอย่างไร และแยกมันออกจากคำพูดที่จะต้องได้รับการคุ้มครองอย่างไร?
  - ไม่มีนิยาม ‘ประทุษวาจา’ ที่ทุกคนเห็นต้องตรงกัน **รัฐควรยึดนิยามตามกฎหมายและข้อสัญญาสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ**
2. อะไรคือมาตรการเชิงบวก ที่รัฐและผู้อื่นสามารถทำได้ เพื่อต่อต้าน ‘ประทุษวาจา’?
  - **สร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดให้เกิดเสรีภาพในการแสดงออกและความเท่าเทียม** - เพื่อให้สามารถระบุได้ว่าอะไรคือต้นตอของความเกลียดชัง เปิดโอกาสให้สามารถชี้แจงข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในแง่มุมต่างๆ ได้มากที่สุด
  - **หน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะให้มากที่สุด** ในรูปแบบที่นำไปประมวลผลต่อได้ง่าย เพื่อให้สามารถสอบทานได้สะดวก เพิ่มความเชื่อใจ, สื่อสารอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการเหมารวม การเทียบเคียงในลักษณะที่อาจทำให้เข้าใจผิดหรือมีลักษณะกล่าวหา เพื่อลดความสับสนหรือเพิ่มความเกลียดชัง
3. ‘ประทุษวาจา’ ประเภทใด ที่รัฐควรจำกัด และภายใต้สถานการณ์ใด?
  - **ภายใต้สถานการณ์เฉพาะที่เป็นข้อยกเว้น กฎหมายระหว่างประเทศได้กำหนดให้รัฐต้องห้าม ‘ประทุษวาจา’ ในกลุ่มชนิดที่ร้ายแรงที่สุด** - ข้อยกเว้นหรือข้อจำกัดดังกล่าวจะต้องไม่ถูกใช้ในทางที่ผิด การแทรกแซงจะต้องเหมาะสมและได้ส่วน และมีกลไกเยียวยาผู้เสียหาย

“Fake News”

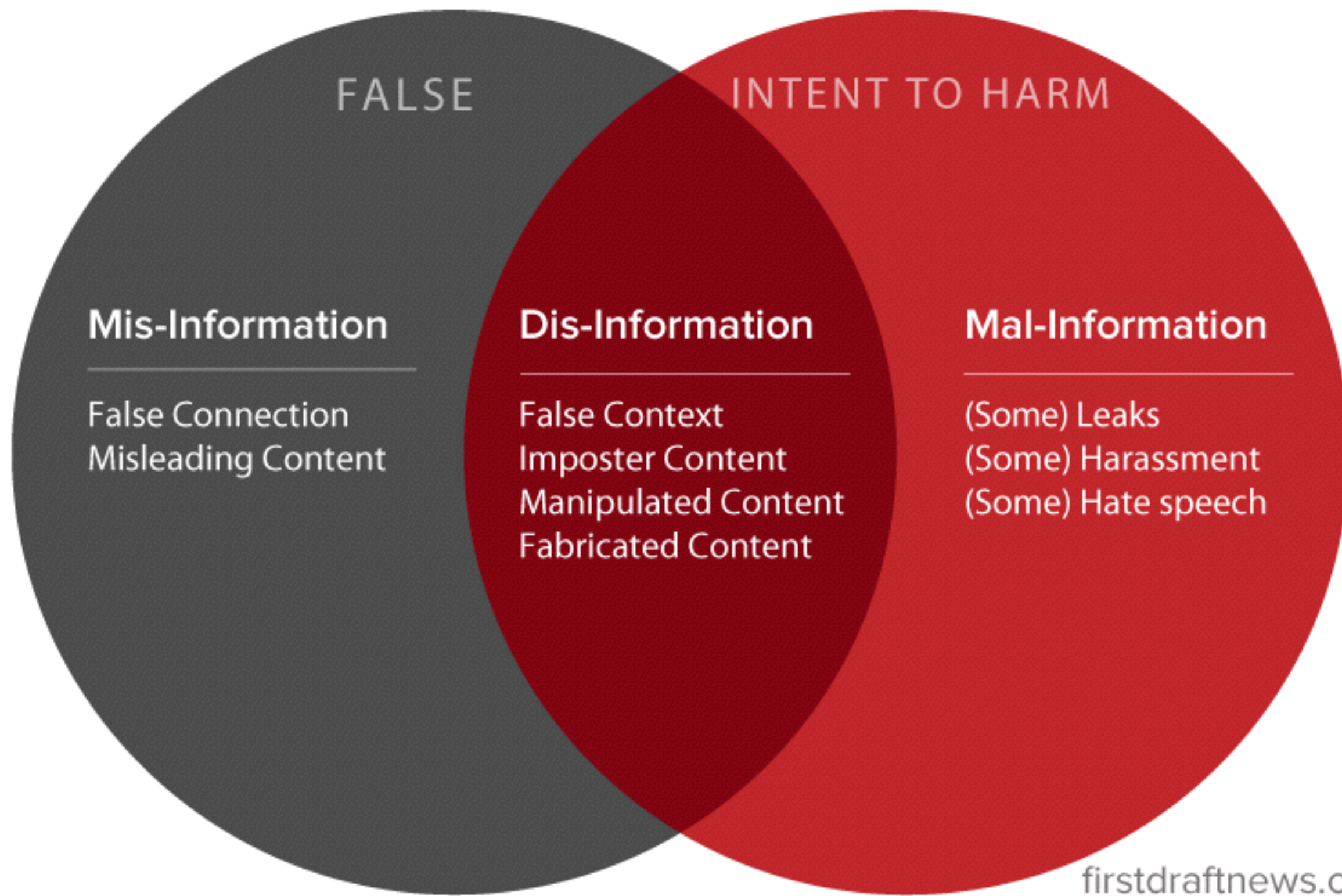

- ❖ Misinformation - ข้อมูลที่ผิด ไม่มีเจตนาสร้างความเสียหาย
- ❖ Disinformation - ข้อมูลที่ตั้งใจก่อกวน มีเจตนาร้าย
- ❖ Mal-information - ข้อมูลจริง(บางส่วน/ทั้งหมด) มีเจตนาร้าย
- ❖ Fake news - “ข่าวปลอม” หน้าตาเหมือนข่าว แต่ไม่ใช่ข่าว
- ❖ Propaganda - “พรอพากันดา” โฆษณาชวนเชื่อ

ถ้าทุกอย่างเป็น “ข่าวปลอม”
ก็ไม่มีอะไรเป็นข่าวปลอมเลย

INFORMATION DISORDER

TYPES OF INFORMATION DISORDER

FALSENESS

INTENT TO HARM

Misinformation

Unintentional mistakes such as inaccurate photo captions, dates, statistics, translations, or when satire is taken seriously.

Disinformation

Fabricated or deliberately manipulated audio/visual content. Intentionally created conspiracy theories or rumours.

Malinformation

Deliberate publication of private information for personal or corporate rather than public interest, such as revenge porn. Deliberate change of context, date or time of genuine content.

ข้อมูลเพิ่มเติม

- ❖ ข่าวปลอมคือข่าวที่ทำให้คล้อยข่าวจริง. bact' (2021).
- ❖ คู่มือไขข้อสงสัยเรื่อง 'ถ้อยคำสร้างความเกลียดชัง'. Article 19 (2015).
- ❖ Information Disorder: Toward an interdisciplinary framework for research and policy making. Council of Europe (2017).
- ❖ Understand the landscape of information disorder. First Draft.